

*spiritu et corpore.*¹ Quamobrem necessario, ut decebat, ad tantum mysterii ministerium eam elegit, unitumque est sine confusione et mixtione totum toti carni, anima rationis particeps animatae, et per adventum Spiritus sancti ex carne Virginis Matris conflatae et constitutae, nulla causa in ea antegressa ex iis quibus consueverunt corpora fieri, praeter virtutem Altissimi. Sola enim mulier materiam corpori quod divinitatis instrumentum factum est, suppeditavit, sicut olim ex propria carne solius viri mulier et mater viventium facta est.

THEODORUS Raithuensis (saec. VI)

PRAEPARATIO SEU DE INCARNATIONE (537/553)

Δόξα Νεστορίου

PG
91, 1488

Μετὰ τούτους δὲ γίνεται τις Νεστόριος ὀνόματι, ὃς ὠρμᾶτο μὲν ἀπὸ Γερμανικείας τῆς ἐν Συρίᾳ· κληροῦται δὲ ἐν Ἀντιοχίᾳ τῇ παρὰ Ὀρόντην ποταμόν, Κωνσταντινουπόλεως δὲ τὸν θρόνον λαμβάνει. Οὗτος πάλιν τῇ φωνῇ τῶν δύο φύσεων τῶν ἐν Χριστῷ, κακοφυῶς ἀποκέχρηται ὁμοίως Παύλῳ καὶ Θεοδώρῳ τοῖς ἑαυτοῦ προγόνοις. Οὐ γὰρ ἵνα τὴν ἀληθότητα τῆς κατὰ Χριστὸν θεότητος τε καὶ ἀνθρωπότητος, * καὶ τὴν τούτων ἀτρεψίαν καὶ ἐπιμονὴν καὶ ἀσυγχυσίαν σημάνη, τὸν ἀριθμὸν τῶν δύο καταφράζει φύσεων, ἀλλ' ἵνα δύο πρόσωπα δι' αὐτοῦ τοῦ δύο ἀριθμοῦ δολερῶς ὑπαινίξῃται, τὴν τῶν φύσεων κλῆσιν ἀντὶ τῶν προσώπων λαμβάνων κακούργως, ὡς ἀληθῶς καὶ κακοήθως, πεπαρῆρσιασμένη προσωνομία τῶν φύσεων τὸ ἀπηγορευμένον τῶν προσώπων εἰσάγων, ὥστε ἄλλον εἶναι παρ' αὐτῷ τὸν Χριστὸν, καὶ ἄλλον τὸν Θεὸν Λόγον, κατὰ τὴν πατρῴαν αὐτοῦ πλάνην· υἱὸς γὰρ ἦν

1610

PG
91, 1487

Post hos fuit quidam nomine Nestorius oriundus ex Germanicia in Syria. Factus est clericus Antiochiae, quae sita est iuxta Orontem fluvium, et Ecclesiae Constantinopolitanae praefuit. Hic rursus voce duarum naturarum in Christo prave abusus est, sicut maiores eius Paulus et Theodorus: non enim numerum duarum naturarum affirmat, ut veritatem divinitatis et humanitatis in Christo sine mutatione * et confusione significet; sed ut per ipsum numerum duarum naturarum duas personas designet, naturas pro personis appellans; et appellatione naturarum malitiose et per dolum fretus et confisus, personas contra vetitum introducens; ut apud eum alius esset Christus, et alius Deus Verbum, secundum errorem patrum

1610

¹ I Cor. VII, 34.

τοῦ Κίλικος, τοῦ δὲ Σαμοσατέως ἀπόγονος. Καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὴν σεμνὴν Παρθένου ἀσπονδον ἤρατο πόλεμον, μὴ δυσωπηθεὶς τὴν θεομητέρα καὶ ἀγνὴν Μαρίαν, ὡς Δεσπότης Μητέρα· ἀλλ' ὡς δοῦλος τραχηλιαστῆς καὶ ἀναίσχυντος, ἀρνούμενος τὸν ἑαυτοῦ Κύριον, καὶ ἀτιμάζων τὴν Δέσποιναν ἑαυτοῦ, βασκαίνων οὐ τοσοῦτον αὐτῇ τῆς « Θεοτόκος » προσηγορίας, ὅσον τῆς « Θεός », τῷ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντι. Οὗτος μὲν οὖν ὁ Νεστόριος τρίτος προστάτης τῆς Ἰουδαϊκῆς ταύτης αἰρέσεως γεγονὼς εἰς ἑαυτὸν αὐτὴν περιέστησεν.

Δόξα Εὐτυχοῦς

1611

Τῆς δὲ ἀντιθέτου μοίρας, τῆς κατὰ Μάνην καὶ Ἀπολλινάριον, τρίτος πάλιν προαπιστῆς ὁ Εὐτυχῆς ἀναφαίνεται, ὃς ἦν ἡγούμενος μοναστηρίου ἐνὸς τῶν περὶ τὸ Βυζάντιον. Οὗτος γὰρ μὴ ἀνεχόμενος ὁμοούσιον ἡμῖν καὶ ὁμοφυῆ τὴν σάρκα τοῦ Κυρίου ὁμολογεῖν, τὰς δύο φύσεις ἀπηνεῖτο σώζεσθαι λέγειν ἐν τῷ Χριστῷ μετὰ τῆς τούτων ἐνώσεώς τε καὶ συμφύτας· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τερατώδη τινὰ καὶ ἀλλόκοτα ἐπλαττεν, ἐξ οὐρανοῦ λέγων κατηνέχθαι τοῦ Κυρίου τὸ σῶμα, καὶ ὡς διὰ σωλῆνος τῆς Παρθένου παραδραμεῖν τὸν Θεὸν Λόγον, οὐρανόθεν τοῦτο ἐνδεδυμένον, ἵνα δόξῃ δῆθεν γεγενῆσθαι ἐκ γυναικός, καίπερ μήτε γεγεννημένον. Μανιχαῖος ὁ Λόγος οὗτος, καὶ πεφαντασιασμένος πολλῶ μᾶλλον ἐκείνου.

PG
91, 1489

ae maiorum suorum: fuit enim filius Cilicis, et ex posteris Pauli Samosatensis. Idecirco bellum suscepit cum Virgine venerabili, nullam reverentiam adhibens matri Dei et purissimae Mariae, utpote Matri Domini, sed potius ut servus superbus et impudens, negans Dominum suum, et Dominam suam vituperans, non tam invidens ei appellationem matris Dei, quam invidens Dei appellationem ex ipsa Virgine matre nato. Hic igitur Nestorius tertius huius haeresis iudaicae defensor et patronus, eam sibi vindicavit.

Opinio Eutychetis

1611

Sectae contrariae Manichaei et Apollinarii tertius rursus patronus ortus est Eutyches, praefectus cuidam monasterio circum Constantinopolim. Hic cum nollet confiteri esse carnem Domini eiusdem substantiae et naturae qua nostra est, negabat servari in Christo duas naturas una cum earum unione: nec hoc solum, sed quaedam instar monstri et absona fingeat. Aiebat enim delatum esse corpus Christi e coelo, et Deum Verbum, cum corpus e coelo induisset, per Virginem tanquam per canalem transmeasse; ut videatur natus ex muliere, cum tamen natus non sit. Hoc aiebat Manichaeus, imo magis hoc, quam illud commentitium est.

PG
91, 1490

PG
91, 1496

Ἰδιον τῆς προσλαβομένης Θεοῦ Λόγου φύσεως, τὸ εἶναι Υἱὸν Θεοῦ. Ἰδιον τῆς προσληφθείσης ἀνθρώπου φύσεως, τὸ εἶναι Υἱὸν ἀνθρώπου. Κιρναμένων οὖν τῶν τοιούτων φύσεων, καὶ περιχωρουσῶν εἰς ἀλλήλας τῷ λόγῳ τῆς συμφυΐας καὶ τῆς ἐνώσεως, κिरνώνται καὶ περιχωροῦσιν εἰς ἀλλήλας ὡσαύτως καὶ κλήσεις, καὶ γίνεται ἀμφοτέρα, εἰς Υἱὸς Θεοῦ τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπου, τοῦτ' ἔστι τοῦ Θεοῦ Πατρός καὶ τῆς Παρθένου μητρός· οἶον· « Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος »· καὶ· « ἔξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός ». Ἄρα οὖν ἀμεμφῆς ὁ ἐκκλησιαστικὸς λόγος· διὰ μὲν τοῦ εἶναι ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν Θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπον, δύο φύσεις τὸν αὐτὸν ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπαγγέλλων· τὸ γὰρ « Θεὸς » φύσεως ὄνομα, καὶ τὸ « ἄνθρωπος », ὡσαύτως φύσεως ὄνομα. Ἐπειδὴ οὖν ὁ αὐτὸς Θεὸς ἔστι καὶ ἄνθρωπος· διὰ τοῦτο δύο φύσεις εἰς ὁ αὐτὸς ὁμολογεῖται Κύριος. Πάλιν δὲ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἓνα Υἱὸν τοῦ τε Θεοῦ Πατρός, καὶ τῆς Παρθένου μητρός· τὸ δὲ υἱὸς ὄνομα ὑποστάσεως ὑπάρχει σημαντικόν, καὶ οὐ φύσεως. Διὰ τοῦτο καὶ μία ὑπόστασις, τὸ τε θεῖον ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπινον ὁ Χριστὸς παρὰ τῶν εὐσεβούντων δοξάζεται.

1612

PG
91, 1495

Sic ergo mihi considera: Proprium est naturae Dei Verbi quae assumpsit naturam humanam, esse Filium Dei: proprium naturae humanae assumptae, esse filium hominis. His igitur naturis in unum compositis et ratione cognitionis et unionis inter se coeuntibus, similiter nominationes inter se coeunt, et vicissim communicantur, et fiunt ambae unus Filius Dei simul et hominis, id est Dei Patris et Virginis matris, ut beatus Petrus dixit: *Tu es Christus Filius Dei vivi*;¹ et beatus Paulus: *Misit, inquit, Filium suum factum ex muliere*.² Doctrina igitur ecclesiastica reprehendi non potest, quae cum unum Dominum Iesum Christum simul Deum et hominem dicit, duas naturas in uno Domino Iesu Christo profitetur: Deus enim nomen naturae est; et homo nomen item naturae; quia ergo idem est Deus et homo, ideoque duas naturas unum et eundem confitemur Dominum. Rursus, quia ipse est unus Filius Dei Patris et Virginis matris, filius autem nomen est hypostasim sive personam significans, et non naturam; ideoque una hypostasis naturae divinae et humanae Christus a piis celebratur.

1612

¹ Matth. XVI, 16.

² Galat. IV, 4.

● PG 91, 1492.

● ALEXANDER MONACHUS [?] saec. VI: PG 87 ter, 4025, 4028.

● THEODORUS Scythopolitanus [?] saec. VI: PG 86, 233, 236.